

illa revera concurrunt ad impetrandum nobis, quia Deus ad illa respicit, etiam si Sanctus ille non oret pro nobis, et sicut in lege veteri orabant fideles: *Propter Abraham servum tuum, etc.*, quando fortasse Abraham pro eis non orabat, saltem illa oratione speciali, quia satis erat, quod sanctitas ejus repræsentaretur Deo, ad inclinandum ipsum; sic ergo nunc, quia sacerdos orans in persona Ecclesiae, illius sanctitatem Deo repræsentat, etiam si ipse sanctus non sit; ad satisfaciendum autem de novo non sufficit hæc repræsentatio, sed necessaria est realis actio, vel passio alicujus personæ gratæ Deo; de qua differentia inter impetrationem et satisfactionem plura infra dicturi sumus. Nullus ergo fructus satisfactionis respondet ex opere operato his offerentibus. Si quis autem contendat illum modum offerendi sufficere ad aliquem fructum ex opere operato, de illo philosophari debet, ad illumque applicari omnia, quæ nos in quarto membro dicemus.

4. *Sacerdoti offerenti fructus portio ex opere operato hujus sacrificii respondet.* — Tertio, quod pertinet ad oblationem sacerdotis, ut sic, certum est, illi, prout offert in persona Christi, respondere ex opere operato aliquem proprium fructum hujus sacrificii, ut D. Thomas sentit supra, quæst. 79, art. 5 et 7, et reliqui Theologi citati et citandi. Ratio est, quia hoc sacrificium habet effectum ex opere operato, ut ostensum est; ergo maxime respondet illi, ut est actio ministri a Christo deputati, et per quem Christus ipse operatur. Secundo ita fit in actionibus omnium sacramentorum; ergo et in oblatione hujus sacrificii; nam hæc etiam est instrumentalis actio ad fructum Christi applicandum. Tertio, quia hic est effectus sacrificii, ut sic; sed oblatio sacerdotis, ut fit ab eo repræsentante personam Christi, est proprie actuale sacrificium, seu sacrificatio ipsa; ergo illi maxime respondet fructus ex opere operato, quia ut sic oblatio est proprie sacrificialis, in suo genere infinita, semperque munda et grata Deo. Tandem sub hac ratione hæc oblatio est maxime impetrativa; ergo sub eadem est operativa ex opere operato; nam eadem est ratio utriusque modi causandi, idemque est omnino sacrificium, quod utramque vim habet.

5. *Concurrentes ad hoc sacrificium fideles fructum aliquem ex opere operato participant.* — Quarto de cæteris privatis offerentibus, qui proprium aliquem concursum habent ad oblationem sacrificii cum sacerdote,

seu per ipsum, dicendum censeo, omnibus ac singulis respondere proprium aliquem fructum ex opere operato. Ita ut, si constituamus hominem assistenter, vel ministrantem sacrificio Missæ, cui sacerdos intentione sua speciali nullum fructum sacrificii ex opere operato applicet, de hujusmodi homine pie ac probabilitate credimus, consequi proprium fructum suum ex opere operato. Quod videatur sensisse Cajetan., tom. 2 Opusc., tract. 3, quæst. 2; Sylvest., verb. Missa 1, q. 9, et alii infra referendi; et D. Thom. non nihil faciet, dicta quæst. 79, art. 5, ubi ait, oblationem hujus sacrificii esse satisfactoriam illis pro quibus offertur, vel etiam offerentibus. Sic etiam recte exponuntur illa verba can. Missæ: *Pro quibus tibi offerimus, vel, qui tibi offerunt, ubi aperte sermo est de offerentibus, distinctis ab ipso sacerdote, ut patet ex antecedentibus verbis: Et omnium circumstantium, quorum tibi fides cognita est, et nota devotione, pro quibus tibi offerimus, vel, qui tibi offerunt.* Neque sine causa illa duo membra distinguuntur, sed (ut videtur) quia illæ duæ habitudines seu rationes propriæ sumptæ per se singulæ sufficiunt ad percipiendum aliquem fructum sacrificii ex opere operato. Accedit præterea ratio in secundo puncto tacta, quia oblatio hujus sacrificii est fructuosa ex opere operato; ergo rationi consentaneum est, ut omnes, qui ad illam vere concurrunt per proprium actum, seu concursum moralem, participant hujusmodi fructum talis oblationis. Secundo amplius ita explicatur, quia ex hujusmodi concursu plurim offerentium cum ministro resultat quasi unum morale offerens cum majori devotione, reverentia et dignitate; ergo respondet illi major fructus ex opere operato, cæteris paribus; nam juxta doctrinam D. Thomæ supra, hic fructus definitur juxta devotionem offerentium; ergo hac ratione respondet singulis offerentibus, ut tales sunt, aliqua pars illius fructus, juxta uniuscujusque devotionem. Tertio, sicut usus sacramenti consistit in receptione, ita ratio sacrificii in oblatione; sed omnes qui recipiunt sacramentum, participant fructum ejus; ergo similiter omnes offerentes per proprium aliquem concursum, vel actionem, participant fructum sacrificii. Tandem Christus potuit hoc modo instituere hujus sacrificii efficacitatem, et est valde consentanea dignitati ejus, et hominibus conveniens, ut saltem spe fructus, unusquisque devote offere studeat juxta capacitatem suam. Ergo

credendum est, ita instituisse. Et confirmatur; nam inconveniens esset, quod audiens Missam non plus fructus accipiat ex opere operato ex Missa, quam ille, qui non audit, si sacerdotis applicatio erga utrumque aequalis est; et alioquin in hujusmodi effectu, nullum est inconveniens, nec aliquod contra illum objici potest, quod difficultatem ingerat; cur ergo negandus est?

6. *Sacerdoti offerenti duplex fructus ex opere operato sacrificii respondet.* — Qualis uterque. — *Etiam ut privato offerenti duplex sacerdoti ex opere operato respondet fructus.*

— Atque ex hac resolutione præcedenti puncto adjuncta, infero, sacerdoti, offerenti sacrificium Missæ, duplum fructum ex opere operato respondere; nam sacerdos ibi duplum induit personam, Christi, scilicet, et propriam, et sub utraque ratione offert; ergo sub utraque illi fructus respondet; nam, quatenus offert in persona Christi, ut minister publicus, respondet illius oblationi fructus ex opere operato, explicatus in præcedente puncto. Propter hoc autem publicum ministerium, quod gerit, non exuit rationem personæ privatae, sub qua etiam concurrit; nam ut Paul. ait, etiam ipse indiget, ut pro se offerat, neque in hoc esse debet pejoris conditionis, quam reliqui privati offerentes. Unde, si sit sacerdos injustus, ejus oblationi respondet prior fructus, nihilque ex illo minuitur; ipse tamen privatur illo peculiari fructu, quem haberet, si ut privata persona sancte offerret; et ideo quamvis hic offerat ratione stipendiū recepti, nullam injuriam facit ei, pro quo offert, quia jam illi applicat totum fructum, qui respondet sacrificio, ut est a ministro publico; sub hac enim ratione stipendium accipit, scilicet, ut publicus minister Christi. Et hinc etiam fit conjectura, diversum esse fructum, qui respondet sacerdoti, ut privato offerenti, quia non est verisimile, ipsum privari omni fructu ex opere operato; dat ergo alteri fructum communem (ut sic dicam); ipse vero fruatur suo peculiari fructu, respondente suæ privatae oblationi ac devotioni; neque aliquis unquam dixit, teneri sacerdotem ad applicandum hunc proprium fructum danti stipendium; imo Scotus significat, id fieri non posse, de quo postea dicam. Et juxta hunc duplum fructum intelligi ac conciliari possunt varia dicta Doctorum, quæ postea commemorabimus.

7. *Differentiæ aliquot inter fructum publico ministerio sacrificii respondentem, et privatis*

oblationibus. — *Prima.* — Sed quæres, quomodo inter se differant hi duo effectus, sive in una sacerdotis persona, sive in illa et aliis considerentur. Respondeatur, plures intercedere differentias notatu dignas. Prima est, quod fructus, qui respondet oblationi sacrificii, ut in persona Christi a sacerdote offeratur, non est principaliter propter ipsum, sed propter populum, seu alios, pro quibus potest sacrificium offerri, quia tunc sacerdos gerit personam publicam, et est intercessor inter Deum et populum; at vero alius privatus fructus præcipue est propter singulos offerentes, quia non offerunt, ut publici ministri, sed ut privatae personæ, et ideo illis datum est, ut sua privata oblatione aliquid ex sacrificio haurire possint; hinc ulterius certum est, priorem fructum posse aliis applicari, et quoad hoc commissum esse ipsi sacerdoti tanquam ministro; de posteriori autem fructu res est dubia, quia ex institutione id non sequitur, sed aliunde investigandum est, ut videbimus.

8. *Secunda.* — *Discrimen inter sacramenti et sacrificii effectus.* — Secunda differentia est, quia prior fructus de se est indifferens, et quasi universalis, et ideo soli sacerdoti Christi ministro potestas est data, ut huic vel illi applicet illum. In quo etiam est obiter notanda differentia inter sacramenta et sacrificium; nam sacramenta per se ordinantur ad sanctificationem recipientium, et ideo, sicut per receptionem applicantur ad operandum, ita per eamdem receptionem determinantur ad agendum in hac persona et in alia; et ideo hoc jam non pendet ab intentione, vel applicatione ministri, sed tantum remote, in quantum necesse est, ut velit huic dare sacramentum; et hoc ipsum explicatur in formis sacramentorum: *Baptizo te, Absolvo te, etc.* Ratio autem sacrificii consistit in oblatione facta Deo; unde intrinsece determinat, cui sit offerendum, non tamen pro quo sit offerendum, et ideo necesse est, ut aliunde determinetur. Quamdiu igitur consideratur oblatio, ut est a Christo per sacerdotem ipsum repræsentantem, adhuc est indifferens, et universalis, tam ex parte ejus, cui fit oblatio, quia ei pro quibuscumque offerri potest; quam ex parte rei oblatæ, ob eamdem rationem; tum etiam ex parte offerentis, qui etiam est publicus et communis; tum denique ex parte eorum, pro quibus offerri potest, quia de se ad nullum est determinata; fructus ergo, qui oblationi sic conceptæ respondet, indifferens

est, donec per aliquem huic potius, quam illi applicetur, quod in nullius potestate dici potest esse positum, præterquam ipsius ministri. Nec vero dici potest determinari ex se ad ipsum sacerdotem offerentem, sicut determinatur effectus sacramenti ad suscipientem, quia, ut diximus, hic fructus non est principaliter propter ipsum, sed propter alios, inter quos et Deum ipse est mediator. Item, quia in eo non concurrit ipse, ut talis persona, sed ut representans personam Christi; non ergo limitatur ad ipsum, sed communis est et indifferens. Et quoad hoc recte intelligitur differentia, quam D. Thom. supra posuit inter sacramentum, et sacrificium, quod illud operatur tantum in suscipiente, sacrificium vero etiam in aliis, pro quibus offerri potest; hoc enim maxime verum est, quoad hunc fructum. At vero aliis posterior fructus, qui privatis offerentibus respondet, ex se et absque alia applicatione est uniuscujusque offerentis, quia hic fructus principaliter est propter ipsum, qui in ea oblatione non gerit personam publicam, sed propriam et privatam, et ideo ut sibi proposita sua oblatio, non est necessaria intentio sacerdotis pro tali persona specialiter offerentis, sed solum quod ipsa cum sacerdote et per sacerdotem offerat, et quod sacerdos, ut publicus minister, nomine ejus offerat, ut superius declaratum est. Quin potius hinc sit, ut hujusmodi offerens excludi nullo modo possit a participatione hujus fructus, etiam si sacerdos velit, aut tentet eum excludere, dummodo ille maneat offerens, et non excludatur a concurso seu communicatione in tali sacrificio. **Additum** etiam, ad obtinendum hujusmodi fructum, non esse necessariam in tali offerente speciale intentionem consequendi illum; sufficit enim intentio offerendi seu concurrendi ad sacrificium, ministrando, vel audiendo Missam, vel alio simili modo, quia per hoc satis determinatur talis fructus ad talem offerentem, nisi fortasse ipse velit illum alteri applicare, de quo postea dicam.

9. Tertia ex D. Thom. — Tertia differentia est, quia ad priorem fructum non est necessaria sanctitas sacerdotis, ut docet D. Thom. supra, quest. 82, art. 6, et in 4, dist. 45, quest. 2, art. 4, quest. 3; et Soto, dist. 13, art. 1, et omnes. Et hoc confirmari potest ex multis, quae referuntur 4, quest. 4, c. Non nocet, c. Intra Cath., et de Consecr., dist. 5, c. Utrum sub figura. Ratio etiam est ex dictis manifesta, quia sacerdos, quoad hoc, non

gerit personam suam, sed Christi, et ideo, sicut hac ratione oblatio est grata et munda, ita etiam est efficax, quia non applicat meritum ejus, sed Christi. Accedit congruentia, quia, cum hic fructus non sit propter personam sacerdotis ut talis est, sed propter Ecclesiam, ideo non debuit pendere ex sanctitate ejus. Hac enim de causa institutum est, quod sacramenta æque per malos ministros, ac per bonos, perficerentur et sanctificarent alios. Et confirmatur, quia alias Missa sacerdotis peccatoris oblata pro anima purgatoriæ nihil illi prodesset. Item sequeretur, sacerdotem recepto stipendio sacrificantem in peccato mortali non satisfacere suæ obligationi, sed teneri iterum in gratia satisfacere, quæ sunt absurdæ. Dices: ergo etiam si sacerdos sit hæreticus, et ab Ecclesia præcisisus, sacrificiumque offerat, illi, quantum est ex se, respondebit prædictus effectus, et si alicui per talem sacerdotem applicetur, ei proderit, si non habeat obicem. Respondeo, concedendo totum, quia revera ita est, neque habet majus inconveniens, quam sit in fructu sacramenti. At vero alter fructus, qui respondet privato offerenti, requirit in illo gratiam et sanctitatem, ut eo frui possit. Quod quidem duplio ex capite provenire potest: primo ex incapacitate subjecti, quasi passive considerati, quia nimur is, qui est in peccato mortali, est incapax omnis fructus passionis Christi ex opere operato, et hoc modo est res clara et mihi certa, ut infra latius dicam. Secundo potest hoc provenire ex indispositione offerentis, ut sic, quod est difficilior, quia licet priori ratione hujusmodi offerens sit incapax perceptionis talis fructus in eo statu, nihilominus intelligi posset, illius oblationi responderemus suum fructum, quia, cum ille sit ex opere operato, non videtur pendere ex sanctitate sic offerentis, quia non fundatur in merito ejus; ergo erit illa oblatio semper de se fructuosa, ita ut, quamvis tunc sit mortificata (ut sic dicam), postea, ablato obice, possit reviviscere; vel, si tunc alteri applicaretur, seu donaretur ille fructus, in quo non esset obex, in illo haberet effectum. Sed, quamquam ob hanc rationem res videatur dubia, tamen, cum in hac oblatione privata persona non operetur ut minister Christi, sed solum concurrat ut privata persona, verisimile sat est, requiri sanctitatem ejus, ut tali oblationi respondeat proprius fructus ex opere operato, quia, licet talis fructus non fundetur in merito ejus, et ideo non requiratur gratia,

ut principium merendi, nihilominus requiri potest, ut dispositio necessaria in tali offrente. Et confirmatur, nam, ut sacramenti susceptio sit fructuosa ex opere operato, requirit sanctitatem in suscipiente. Ergo et hæc oblatio in offrente. Item hic fructus primario est propter hujusmodi offerentem; ergo merito ab eo exigitur dispositio condigna sacrificio, ut sit ei oblatio talis fructuosa, et ideo etiam, ut statim dicam, quo dispositio fuerit melior, eo hic fructus erit major. Tandem, quod dicebatur de reviviscentia talis fructus, si semel non acquiritur, frivolum est, sine fundamento, vel aliqua necessitate dictum. Quod vero dicebatur, posse talem fructum donari alteri, incertum est, etiam in privato offerente sancto et justo, et ideo simpliciter loquendo, verius videtur, absolute talem oblationem esse infructuosam ex opere operato, quotiescumque extra gratiam fit.

10. Quarta ex D. Thom. — Rejicitur Scoti, et Gabriel. opinio. — Alex. P. locus expomitur. — Quarta differentia similis præcedenti est, quod prior fructus respondens sacrificio secundum se non est major vel minor, propter maiorem vel minorem sanctitatem ministri, ut sumitur ex D. Thom., dicta quest. 82, art. 6; Soto, Corduba, et aliis. Quanquam Scot., in 4, dist. 43, quest. 2, ad tertium, et Gabriel, lect. 26 in can., oppositum sentiant, qui consequenter loquuntur, quoniam eodem modo opinati sunt de ministris sacramentorum. Nos autem contraria ratione utimur, quia effectus sacramenti ex opere operato non augetur, nec minuerit ob ministri sanctitatem maiorem vel minorem; ergo nec effectus sacrificii. Patet consequentia, quia etiam datur ex opere operato, et in eo non consideratur dignitas personæ, sed officium ministerii; nam in tantum operatur, in quantum est Christi minister. Item quia, si hic effectus augeretur ob maiorem sanctitatem ministri, ergo minueretur ob minorem; ergo omnino tolleretur ob carentiam sanctitatis ministri; ergo e converso, si non pendet effectus ex sanctitate ministri, neque etiam variabitur ob quantitatem ejus. Denique rationes factæ in præcedente differentia, hoc etiam probant. Unde quando Alexander Papa, in c. Ipsi sacerdotes, 4, quest. 4, dicit, sacerdotes, quo sanctiores sunt, eo magis prodesse fidelibus per sua sacrificia, intelligendum est quoad impetrationem, et meritum de congruo ex opere operantis, non vero quoad effectum ex opere operato, ut supra D. Thom. exponit,

SECTIO IX.

Utrum hoc sacrificium habeat effectum ex opere operato in his, pro quibus offertur, non ponentibus obicem.

4. Cui a sacerdote fructus sacrificii ex opere operato applicatur, non ponenti obicem, infallibiliter confertur. — Hæc questio tractari potest de fructu respondente ipsi sacrificio secundum se, ut est a ministro in persona Christi offerente; vel de fructu, qui

respondet unicuique privato offerenti. Circa primum, unum est certum ex dictis, nonnulla vero hic dubitari possunt. Certum (inquam) est sacrificium hoc dare suum effectum ex opere operato, ei, pro quo a sacerdote offeratur, et talis fructus applicatur, etiam si ille, pro quo fit oblatio, nullo modo offerat, dummodo obicis impedimentum non ponat. Haec assertio est communis omnium, et fere probata in sectione precedente. Potest tamen adhuc in hunc modum explicari, quia hic effectus, cum fit ex opere operato, alicui infallibiliter dandus est, si non ponat obicem; nam haec est de ratione effectus ex opere operato; sed ille, cui dandus est hic effectus, non est determinatus a Christo institutione sua, neque nunc determinatus per voluntatem ejus, ut existentis in celo; ergo non potest esse alius, nisi ille, quem sacerdos offerens sua intentione determinaverit, seu pro quo obtulerit, aut cui hunc effectum applicuerit; haec enim omnia in idem recidunt. Consequentia tenet a sufficiente partium enumeratione. Minor sic declaratur, quia variis modis intelligi potest facta institutio. Primus est, ut hic fructus necessario maneat in ministro offerente, et hoc modo facta non est, ut constat ex usu Ecclesiae, qui est, ut pro aliis offeratur; et ex communi ratione sacrificii publici, seu oblati a sacerdote, ut publico ministro Christi, cuius officium est, ut pro peccatoribus offerat; et ex aliis praecedente sectione adductis. Secundus modus institutionis intelligi posset, quod hic fructus sit totius Ecclesiae, et distribuatur inter membra ejus, juxta capacitatem vel indigentiam uniuscujusque, ex se, et ex vi institutionis, absque ulla nova applicatione. Quod videntur sensisse Praepositus, et alii antiqui, qui, ut D. Thom. et alii Theologi referunt in 4, dist. 45, dixerunt, hoc sacrificium non magis prodesse his, pro quibus offeratur, quam cæteris; hoc tamen est contra communem Ecclesiae sensum, et ideo haec opinio a D. Thom. et cæteris Theologis rejecta est; omnes enim pro certo habemus, hoc sacrificium magis prodesse ei, pro quo specialiter offeratur, quod tamen esse non posset, si distributio effectus ex vi institutionis esset determinata, independenter ab applicatione offerentis. Et confirmatur, nam alias sequitur sacerdotem offerendo unum sacrificium pro multis, æque satisfacere singulis, ac si pro uno tantum offerret, quia non propterea majorem vel minorem fructum acciperet. Tertius modus in-

stitutionis intelligi posset, quod Christus hanc applicationem sue voluntati et intentioni reservaverit, ut videntur aliqui sensisse, qui, ut, refert Scotus, Quodlib. 20, dixerunt applicationem sacerdotis non valere, nisi concordet cum Christi voluntate et intentione, quod est dicere, temere et frustra fieri, quia non potest sacerdoti constare de tali voluntate, ut ei concordet; et si Christi voluntas adest, ac necessaria est, illa sufficiet, quidquid sacerdos faciat; frustra ergo et temere applicat alicui sacrificium; hoc vero est contra sensum et traditionem Ecclesiae. Quare non debuit hoc pendere ex nova Christi voluntate hominibus incognita, sed aliqua certa lex circa hoc statui debuit, ut possent homines humano more sacrificium offerre et applicare, sicut factum etiam est in sacramentorum effectibus; solum ergo superest quartus modus institutionis, convenientis, rationabilis, et Ecclesiae usui consentaneus, scilicet, quod hic effectus detur illi, cui sacerdos offerens, tanquam dispensator mysteriorum Dei, illum applicuerit. Unde hoc ipsum jus applicandi, quasi debitum erat officio sacerdotis, quod est, intercedere inter Deum et homines, et consequenter offerre etiam Deo sacrificium pro hominibus. Quocirca, sicut in sacramentis requiritur intentio ministri, ut sacramentum fiat ab homine humano modo, ita in sacrificio requiritur intentio sacerdotis applicantis fructum sacrificii, ut sic oblatio pro uno homine fiat per alium hominem humano modo. Ut autem haec oblatio infallibiliter habeat effectum, semper intelligitur conditio, dummodo is, pro quo fit oblatio, non ponat obicem; nam hoc semper necessarium est ad quemlibet effectum ex opere operato.

2. *Primum quæsumus.* — *Opinio Scotti et Gabrieли improbatur.* — Sed circa hoc inquiri potest primo, si intentio ministri iniqua sit, et contra justitiam vel obedientiam, nihilominus sit efficax ut detur effectus; v. gr., tenetur sacerdos ex justitia applicare sacrificium Petro, ratione stipendi accepti, et nihilominus applicat illud Paulo; haec applicatio iniqua est, quia contra justitiam; querimus ergo, an nihilominus detur effectus Paulo, vel potius Petro. Similiter jubet mihi superior, vel Episcopus, vel Summus Pontifex, ut sacrificium offeram pro tali defuncto; ego autem pro me offero; queritur, cui proposit sacrificium. Quidam generatim docent, in hujusmodi casibus sacrificium operari non juxta voluntatem ministri, sed juxta obliga-

tionem, id est, in eo, pro quo tenetur offerre, non pro quo offert. Ita significat Scotus, Quodlib. 20, et Gabr., lect. 26 in canon. Quamvis dubitando dicant, fere ita esse. Ratio imprimis esse potest, quia Christus non applicat fructum suum per injuriosam actionem. Sed haec ratio frivola est, quia licet Christus nolit injuriosam actionem, permittit tamen illam, et illa existente bene utitur, et per eam interdum magna et supernaturalia beneficia confert, non ipsi peccanti, sed aliis. Ut videtur licet in actionibus sacramentorum; nam licet minister conferat sacramentum per actionem injustam, vel quantumvis iniquam, Deus per illam sanctificat hominem, si non ponat obicem, de qua re certam et immutabilem legem statuit; sic ergo in praesenti, potuit generalem legem statuere, ut sacrificium operetur in eo, cui a sacerdote applicatur, sive sacerdos alias bene agat, sive inique. Videtur autem expediens, ita factum esse, ut Ecclesia aliquid certum et stabile habetur in hoc negotio.

3. *Placitum Ledesmæ et Cordubæ refellitur.* — *Sacerdotis voluntas fructum sacrificii applicat quoquaversus per iniquitatem deflectat.* — Alii nihilominus distinctione utuntur; nam obligatio sacerdotis ad offerendum pro aliquo potest oriri ex propria voluntate, seu privato contractu, ut quia propria voluntate promisit, vel stipendium accepit; vel oriri potest ex voluntate superioris. Quando est prioris modi, dicunt praesentem voluntatem prævalere obligationi, quia cum illa obligatio orta sit ex voluntate, per posteriorem retractatur prior voluntas, quia, licet illa voluntas mala sit, tamen hoc ipso quod est posterior et absoluta, est efficacior; et ideo licet ille male faciat, alteri applicando sacrificium, tamen factum tenet. Quando vero obligatio est posterioris rationis, dicunt, voluntatem superioris seu Ecclesiae vincere sacerdotis voluntatem propriam; est enim efficacior, et ideo non potest, aiunt, per sacerdotis voluntatem retractari aut irritari. Unde concludunt, non obstante tali voluntate sacerdotis fructum sacrificii applicari ei, cui superior vel Ecclesia vult. Ita fere Ledesma in 4, 2 part., q. 46, art. 14, circa finem, et Cord., lect. 4, q. 3, opin. 6, qui existimat, hoc præcipue locum habere in religiosis, quia nihil habent proprium, et ideo, si superior applicat eorum sacrificia, applicata manent, etiam si ipsi nolint. Sed haec distinctio, neque in antiquis Doctoribus reperitur, neque habet solidum fundatum, quia sicut in administratione sacramentorum sacerdos operatur ut minister Christi, ita et in oblatione hujus sacrificii; sicut ergo in administratione sacramenti intentio est propria et personalis, ita et in oblatione et applicatione hujus sacrificii, in qua sacerdos etiam se gerit, ut habens immediate a Christo potestatem et vices ejus, propter quod intentio sacerdotis et Christi una esse censetur; ergo quoad hoc intentio sacerdotis non subditur intentioni Ecclesiae, vel alterius hominis, quantumvis superioris, ita ut per illam irritari possit, quamvis subdi possit, quoad obligationem faciendo, vel non faciendo. Quod eodem exemplo sacramentorum declarari potest; nam si superior præcipiat, ut non baptizet, vel baptizet hunc et non illum, vel ut non absolvat (dummodo jurisdictionem non auferat), nihilominus, si subditus faciat, factum tenet, nec potuit superior ejus intentionem seu voluntatem irritare. Idem ergo est in praesenti, quoad voluntatem offerendi, vel applicandi sacrificium alicui; utriusque enim ratio est eadem, scilicet, quia tunc operatur sacerdos tanquam is, qui Christi vices gerit. Et confirmatur primo, quia etiam hic actus convenit sacerdoti ex vi potestatis et characteris sacerdotalis, ut patet ex forma ordinationis ejus: *Accipite potestatem offerendi sacrificium pro vivis et defunctis.* Rursus, hic actus non requirit jurisdictionem, sed solam ordinationem, ut perse constat; ergo non potest irritari per solam prohibitionem superioris; hoc enim generatim verum est in omnibus aliis actibus alicujus Ordinis, qui jurisdictionem non requirunt. Confirmatur secundo; nam, si sacerdos teneatur hodie Missam ob stipendium pro aliquo offerre, et non faciat, sed pro alio, tenetur vel restituere stipendium, vel altera die munus suum implere, ut est omnium sententia et praxis infra tractanda; ergo signum est, prævaluuisse voluntatem sacerdotis, quamvis iniquam, et sacrificium de facto non fuisse applicatum ei, ad quem erat obligatio; alias in re ipsa non esset facta inæqualitas, neque injuria, neque sacerdos amplius obligatus permansisset, et hoc totum secunda opinio supra citata concedit. Idem autem est in parocho, si ex officio, vel statuto Ecclesiae, teneatur pro suis oibis sacrificare, et sacrificet quidem, non tamen pro illis, sed pro aliis; quia revera tenetur postea resarcire damnum, suamque obligationem, que extincta non fuit, explere. Et idem censeo de religioso; nam si

in simili casu inobediens sit, tenetur postea ex eadem obedientia, superioris voluntatem explore, nisi fortasse constet, occasionem vel rationem talis praecepti omnino jam cessasse. Unde nihil refert, quod religiosus nihil proprium habeat, quia saltem non est privatus intrinseco dominio suorum actuum, quod est per libertatem, ratione cuius potest absolute velle contrarium ejus quod superior vult; et quia alias tunc operatur ut Christi minister per potestatem ab eo datam, ideo non potest illa voluntas a superiori irritari. Imo addo, etiam in satisfactionibus propriis, quas unusquisque potest sua voluntate alterius applicare, vel donare, religiosum non ita se abdicasse earum dominio, ut possit superior ipso invito vel inscio, eas, cui voluerit, applicare vel donare, quia paupertas religiosa ad hujusmodi res spirituales non extenditur, quamvis obedientia extendi possit ad obligandum religiosum, ut eas applicet cui superior praecepit. Potest enim hoc praeceptum interdum esse rationabile et justum.

4. Secundum quesitum. — *Vulgaris partitio fructus sacrificii a sacerdote applicabilis.* — Non omnia Ecclesiæ membra fructus aliquid ex opere operato singulorum sacrificiorum sortiuntur, nec tale quid sacerdotes omnibus applicare tenentur divino jure. — Secundo inquiri circa idem potest, utrum omnis sacerdos, quoties sacrificat, teneatur aliquam partem hujus fructus ex opere operato offerre pro tota Ecclesia, ut inter omnia membra ejus distribuantur juxta proportionem Deo cognitam, fundatam fortasse in singulorum devotione et dispositione. Ratio dubitandi esse potest, quia fere omnes auctores dicunt, omnibus baptizatis habentibus reatum poenæ, et non ponentibus obicem, obvenire partem aliquam hujus fructus ex opere operato, ex omnibus sacrificiis, que in Ecclesia sunt. Unde orta est illa vulgaris divisio triplicis fructus hujus sacrificii, prout a sacerdote applicari potest. Primus dicitur specialissimus, et videtur esse ille, quem diximus respondere sacerdoti, ut privatæ personæ. Secundus dicitur specialis, et videtur esse ille, quem sacerdos applicare debet ei, pro quo specialiter offerre tenetur. Tertius dicitur generalis, vel generalissimus, et hic est, quem omnia Ecclesiæ membra participant; ergo tenetur sacerdos hanc partem eis applicare. Illam vero divisionem primus omnium videatur invenisse Scotus, d. Quodlib. 20, quem secutus est Gabr., d. lect. 26, et postea re-

centiores, Corduba et Ledesm. supra, et Soto, dist. 13, quæst. 2, art. 2. Ejus tamen divisionis nullum aliud fundamentum afferunt, quoad hoc tertium membrum, nisi quia iuxta usum Ecclesiæ, omne sacrificium offerri debet pro tota Ecclesia, et omnibus membris ejus. Item, quia congruum et charitati consonum est, ut omnes de communi sacrificio et fructu ejus participant; sed non participant, ut offrantes, sicut supra diximus: ergo necesse est, ut pro eis offeratur. Sed haec rationes recte quidem procedunt de impetratione sacrificii; tamen de fructu ex opere operato nihil omnino urgent. Probabilius ergo existimo, neque esse talem obligationem in sacerdote, neque de facto ita accidere, ut omnia Ecclesiæ membra fructum aliquem ex opere operato recipient per omnia sacrificia. Probatur, quia vel illa obligatio, vel applicatio, fundatur in ipsam institutione, et Christi voluntate, vel in ordinatione Ecclesiæ; neutrum autem dici potest cum fundamento probabili. Primum declaratur aliter distinguendo; nam, vel sensus est, Christum Dominum imposuisse divinum præceptum omnibus sacerdotibus applicandi hoc modo fructum sacrificii, quoad aliquam partem ejus, et hoc est frivolum et gratis confictum; ubi est enim hoc præceptum? aut quo Scripturæ testimonio, quave Patrum traditione, vel Ecclesiæ declaratione constat? aut quænam sunt signa, vel conjecturae illius? cum totum id, quod in Ecclesia fieri videmus, vel factum legimus, et sit ab ipsa Ecclesia institutum, et sufficienter per solam impetrationem salvetur. Addo, interdum Ecclesiam contrarium statuere circa alias personas, ut statim dicam, quod non faceret, si derogaret divino præcepto. Alius sensus esse potest, Christum Dominum sua auctoritate et voluntate applicuisse hanc partem universæ Ecclesiæ independenter a voluntate ministri, quamvis reliquam partem hujus fructus ei applicandam commiserit. At hoc eisdem rationibus refutandum est, quia non est minus voluntarium, unde qua facilitate dicitur, rejicitur. Eo vel maxime, quod non est a Christo institutum, ut omne sacrificium necessario offerri debeat pro tota Ecclesia, quia neque ex vi institutionis sequitur, neque aliunde ostendi potest divinum jus, sed solum Ecclesiæ ordinatio; unde ipsa etiam Ecclesia interdum excludit aliquos a participatione omnis fructus hujus sacrificii. Et deinde inquirendum esset, quæ vel quanta sit pars hujus fructus, quæ sic est implicata. Item, an

sit major, quando sunt plura membra capacia illius, et minor, quando pauciora, vel, si semper est æqualis, quo plura sunt hujusmodi Ecclesiæ membra, eo minus singulis obveniat, cæteris paribus, quia illa portio non est infinita, quia non applicat totam Christi satisfactionem, neque est fructus quoad sufficientiam, sed quoad efficaciam, secundum quam non potest esse aliquid infinitum. Est ergo finita; ergo divisa inter plures, cæteris paribus, erit minor in singulis, quod nec predicti auctores admittere volunt.

5. Item nec Ecclesiastico. — *Distributio effectus hujus sacrificii in specialissimum, speciale, et generalissimum, de impetratio intelligenda.* — Secundum, scilicet, quod, nec præcepto Ecclesiæ sit talis obligatio, eisdem fere rationibus cum proportione applicatis ostendi potest, quia nullibi est scriptum tale præceptum Ecclesiasticum, nec ex can. Missæ colligi potest; ibi enim solum oratur pro omnibus in persona Ecclesiæ, et similiter generaliter offeratur pro omnibus quoad impetrationem. Et idem sumi potest ex Cone. Cabil. II, can. 39, et habetur de Consecrat., dist. 1, cap. Visum nobis est, ut in omnibus Missarum solemnibus defunctorum spiritibus loco competenti Dominus deprecetur; sicut enim nulla dies excipitur, qua non pro viventibus, et pro quibuslibet necessitatibus Dominus deprecetur, ita nimis nulla dies excipi debet, quin pro animabus fidelium preces Domino in Missarum solemnibus fundantur. Ex quibus verbis potest sumi nova conjectura, quia non omnibus animabus purgatorii applicatur ex omnibus sacrificiis aliqua pars fructus ex opere operato; alias facillimo negotio omnes a purgatorio liberarentur. Imo etiam de vivis idem fieri potest argumentum, præsertim de his, qui in statu gratiae perdurant aliquamdiu; nam vix poterunt habere aliquem reatum poenæ, si per omnes Missas aliquam remissionem poenæ recipiunt. Denique, ut Ecclesia posset hoc præcipere, deberet designare, quanta, vel quota pars effectus esset sic applicanda pro universa Ecclesia: hoc autem neque fecit, neque facile fingi potest. Nulla ergo est talis obligatio in sacerdotibus, sed in eorum voluntate positum est, ut totum hunc fructum applicent, vel per speciale, vel per generalem intentionem, prout eis libuerit, vel licuerit. Non est enim in hoc aliquod universale præceptum positum, sed unusquisque operari debet juxta suam propriam et peculiarem obligationem, vel, si

nullam habuerint, juxta prudens et honestum arbitrium. Igitur predicta divisio, ut in ea locum habeat aliquo modo ille fructus generalissimus, intelligenda est, vel de sola impetratione, vel in communi et abstracte de fructu, sive in rigore ex opere operato, sive per modum impetrationis eveniat, nec fortasse Scot. et Gabr. aliud intenderunt, ut ex fundamentis et discursu eorum colligi potest; occasionem tamen errandi dederunt, quia interdum vocant hunc fructum ex opere operato, quia illa impetratio non fundatur in merito sacerdotis offerentis, sed in sanctitate Ecclesiæ, et dignitate ipsiusmet sacrificii.

6. Tertium quæstitum. — *Quorundam opinio.* — Si ante oblatum sacrificium, ipsius fructus non applicetur, nil post applicare juvabit. — *Objectioni respondetur.* — Tertio inquiri potest, quid, si sacerdos nulli applicet hunc fructum, vel ei applicet, qui non indiget, vel non est capax. Soto, Cord. et alii, censem in eis casibus et similibus, seu quotiescumque applicatio non habet effectum, reponi in thesauro Ecclesiæ, vel, ut melius loquamur, manere in thesauro Ecclesiæ, quia fructus ille non est de novo comparatus, et a Deo acceptatus, sed est pars aliqua infiniti fructus passionis Christi, qui, jam totus est in thesauro Ecclesiæ, et in acceptatione divina, et ideo quando efficaciter non applicatur, manet quidem in thesauro Ecclesiæ, nihil tamen illi thesauro additur ex vi talis sacrificii, quod spectat ad fructum satisfactionis, de quo modo agimus, quia in illo sacrificio, ut in persona Christi fit, nulla est nova satisfactio, ut sæpe dixi. Sicut, quando baptismus, vel aliud sacramentum privatur suo effectu, nihil novi reponitur in thesauro Ecclesiæ, sed solum impeditur, ne ex thesauro meritorum Christi aliquid conferatur suscipienti sacramentum. Nisi quis fortasse velit distinguere thesaurum Ecclesiæ a merito et satisfactione Christi quoad sufficientiam, quatenus constat solum ex satisfactionibus Sanctorum, et aliis, quæ speciali titulo jam sunt acquisitæ ipsi Ecclesiæ, inter quas annumeret hanc partem satisfactionis respondentem sacrificio ex opere operato; nam hoc ipso, quod Ecclesia per suum ministrum obtulit illud sacrificium, videtur acquisivisse speciale jus ad illam satisfactionem, atque hac ratione dici posset, quando non applicatur alicui, specialiter reponi in thesauro Ecclesiæ. Quod probabiliter consideratum est; parum tamen refert, hoc vel illo modo loqui, nam res eadem est, nimi-